

Pieno paruošų agentai savo pareigų vykdyme

Pieno paruošų vykdyme didelis vaidmuo tenka pieno paruošų agentui. Nuo to, kaip agentas atlieka savo darbą, daug priklauso pieno paruošų vykdymo eiga. Nežiūrint į tai, kad visi pieno paruošų agentai savo paskirties darbą pradėję dirbti visai neseniai, bet daugelis iš jų jau atsiėkė gražių darbo rezultatų. Gerai atlieka savo pareigas Kamajų valsčiaus agentas drg. Krajuškas. Jis turi tikslius pieno statytojų sąrašus ir žinias, kiek kiekvienas jų yra pristatęs pieno ir kiek turi pristatyti. Drg. Krajuškas lanko valstiečius, aiškina jiems pieno paruošų reikšmę. Jis aplanko ir grietinės nugriebimo punktus, patikrina jų darbą, padeda punktų vedėjams pravedti aiškinajamą darbą valstiečių tarpe dėl pieno paruošų vykdymo. Drg.

Krajuškas visuomet, pradėdamas ir užbaigiant dienos darbą, užėina į pieninę, iš kur gauna nurodymus sekančiam darbui atlikti. Neblogai dirba Rokiškio valsė. Lašų pieninės agentas drg. Kazanavičius. Jis irgi lanko pieno statytojus, papularizuoja jų tarpe Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimą dėl pieno paruošų vykdymo, išaiškina nuslėptas karves ir kit. Bet kartu drg. Kazanavičiaus bloga pusė yra ta, kad jis yra atitrūkęs nuo pieninės, nenori dirbti kartu su pieninės vadovybe, nors ir tiesioginiai jam priklauso. Yra ir tokių agentų, kurių nežino nei pieninė, nei valsčių vykdymo komitetai. Štai, pavyzdžiui, Kazliškio pieninės agentas drg. Matukas J. nuo savo paskyrimo pradžios nebuvo atsilankęs į pieninę, o

gal ir pas pačius pieno statytojus. Nepaslaptis, kad taip pat yra ir tokių pieninių vadovų, kurie neįvertina pieno paruošų agentų darbo, kaip, pavyzdžiui, Duokiškio, kuris nepadeda agento darbe, o pati pieninė nėra užvedusi darbo žurnalo. Aišku, kad agento darbe šios priežastys sudaro sunkumą.

Visi šie trūkumai pieno paruošų agentų darbe, pasitaikę dėl jų pačių ar pieninių vadovų kaltės, turi nedelsiant išnykti.

Pieninių vadovybės turi teikti šiems pieno paruošų agentams reikiamą paramą, žinias, o agentai — palaikyti ryšį su pieninėmis ir stropiai atlikti savo pareigas, turinčias nepaprastai didelę reikšmę pieno paruošų vykdyme.

PRANEŠIMAS

apie pieno paruošų eiga Rokiškio apskrities pieninėse už I-į š. m. pusmetį iki birželio mėn. 15 d.

Eil. Nr.	Pieninių pavadinimas	Pristatyta pieno proc.	8. Kraštų
1.	Pandėlio	51,3	9. Onušio
2.	Južintų	50,9	10. Svėdasų
3.	Obelių	45,5	11. Skapiškio
4.	Panemunėlio	40,9	12. Lašų
5.	Kamajų	37	13. Duokiškio
6.	Kazliškio	36,1	14. Kandrenėlių
7.	Rokiškio	35,8	15. Svainišio
			16. Kvetkų
			17. Salų

20 dienų laikotarpyje (nuo gegužės mėn. 25 d. iki birželio mėn. 15 d.) pieno privačiomieji pristatymai už I-į š. m. pusmetį kai kuriose Rokiškio apskrities pieninėse žymiai pagerėjo, tačiau kai kur šis laikas geresnių rezultatų neatnešė. Gana žymiai pieno paruošų eiga paspartėjo Južintų pieninėje, kurioje iki gegužės 15 d. buvo pristatyta vos 13% pieno už I-į pusmetį, o dabar jau siekia 50,9. Vadinasi, per 20 dienų ji pasispausta 37,9%, ir iš V-tos vietos Južintų pieninė pateko į II-ją. Turint prieš akis tai, kad pastatytose septynioliktose visoje apskrityje Salų pieninė iki šiol iš viso nėra išpildžiusi tik 20% pieno paruošų už I-į pusmetį plano, — Južintų pieninė padėtis, kur kas yra tvirtesnė, kas duoda manyti, kad Južintų pieninėje pieno paruošų eiga ir toliau vyks nemažėjančiais tempais.

Pandėlio pieninė, kaip anksčiau, tebelaiko už I-ą vietą apskrities pieninėse. Per šį dvidešimties mėn. ji pašoko 31,5%. Gerokai pasispaudė ir Rokiškio, Onušio ir Kamajų pieninės, tačiau gana susirūpinimą kelia Svėdasų, Kvetkų ir kitos, kurios neišėmė buvusios savo vietos, bet dar nusmažo, nes jos paruošų eigos paspartėjimas, suvygintus su kitomis pieninėmis, buvo kur kas nesulaukus. Neišsikapio iš patalios vietos ir Salų pieninė. Bitina yra visų pieninių ypė atsiliekantiųjų, vadovams, pieno paruošų gaminiams, agentams bei valstiečiams ir tarybinėms darbuotojams labiau paspartėjimą reikala, kad iki gegužės mėn. 1 d., kaip to reikalauja Rokiškio apskr. vykd. komitetas ir LKP (b) Rokiškio apskr. komitetas, pieno paruošų pristatymai būtų pilnai išdyti.

Paruošų agentas pieno privalomųjų pristatymų vykdymo darbe

Sėkmingam pieno paruošų vykdymui didelę reikšmę turi glaudus paruošų agento bendradarbiavimas su valsčiaus vykdymo komitetu. To bendradarbiavimo pasekoje yra išvystomas bendras darbo planas. Tuo pačiu jis lengviau leidžiasi įvykdomas.

Toks paruošų agentas, kuris dirba bendradarbiaujas su valsčių vykdymo komitetu, Obelių valsčiaus paruošų agentas drg. Samarokovas. Jis savo organizuotų darbų daug pasidėjo prie pieno paruošų vykdymo pakėlimo į aukštesnį lygį Obelių valsčiuje.

Gerai paruošų vykdymo kontrolei drg. Samarokovas turi susidaręs nevykdančių pieno prievolių buočių sąrašus, sulig kuriais jis juos individualiai aplanko ir imasi konkrečių priemonių sabotuojančiam buočiui pajungti į pieno paruošų vykdymo darbą. Labiausiai šiuo reikalu užsispyręs buočių yra patraukiami teismo atsakomybėn.

Tuo būdu, drg. Samarokovas, kruopščiai kontroliuodamas pieno paruošų sėkmingumą, vien pats išaiškino 120 nuslėptų karvių, nuo kurių reikalaujama dabar pieno statymas.

Nemažą darbą praveda drg. Samarokovas ir su valstiečių biedniškais, dėl vieniškių ar ki-

tokių priežasčių dar nesugebantiems pilnai atlikti pieno privalomųjų pristatymų. — Tokiems aš nurodau, — sako drg. Samarokovas, — kad jeigu jie laiku ir pilnai atliks pieno pristatymus valstybei, jie utikrins miesto dirbančiųjų, gaminančių mums visus mūsų gerovę reikalingus daiktus, pilnutinį aprūpinimą maistu. Tuo pačiu tas atsilieps į pačių valstiečių gerovę.

Ypatinę dėmesį kreipia drg. Samarokovas į gerą pieninių veiklę. Jis, jas nuolat lankydamas, tikrina jų darbo lygį, kovoja už pieninėse pavyzdinę svaros palaikymą.

Svarbus dalykas yra tas, kad drg. Samarokovas puikiai žino viso Obelių valsčiaus padėtį pieno paruošų vykdymo reikale. Jis žino, kuris jo agentas savo darbą atlieka gerai, kuris to neįstengia padaryti, kuris aplinkės pirmiausia parodo gerą iniciatyvą, kuri aplinkės pirmiausia, kuri atsilieka ir t. t. Tokiu būdu jis visada žino, kur darbas stovi blogesniėje padėtyje ir kur reikia daugiau mūsų jėgų, norint esamą padėtį išlyginti.

Gerai darbas duoda gerus rezultatus. Drg. Samarokovo gero darbo dėka, pieno paruošų pristatymas valstybei Obelių valsčiuje įgyja vis gyesnį pobūdį.

(Mūsų koresp.)

Spartėja pieno statymas

Rokiškio apskr. valstiečiai pasikatiniojo metu smarkiais tempais pradėjo vykdyti pieno privalomuosius pristatymus valstybei. Ypač gyvai paspar-

tino prievolių vykdymą Obelių valsčiaus valstiečiai. Per šio mėnesio II-ją dekadą jie pristatė 33 tonas pieno daugiau, negu per pirmąją dekadą.

Pertvarkomi sujusių šaligatvių plotai

Rokiškio apskr. komunalinio ūkio skyrius, vykdydamas šį plotus.

metų savo darbų programą, Pirmieji pertvarkymo darbai pradėti Respublikos ir kitose miesto gatvėse.

(Mūsų koresp.)

Mažžemis valstietis įvykdė metinę pieno prievolę

Šiomis dienomis Juodupės valsčiaus, Mainiečių apylinkės, Dirvonų km. mažžemis valstietis (2 ha), turis 2 karves, pilnai įvykdė metinę pieno prievolę, pristatydamas 516 kg pieno į Mainiečių griet. negr. punktą.

Tai gražus ir sėkmingas valstiečio pavyzdys visiems mūsų apskrities pieno statytojams.

(Mūsų koresp.)

Įsipareigojimai įvykdyti

Prieš kurį laiką Rokiškio tarybinio ūkio medelyno sodininkas drg. Nevidomskis buvo įsipareigojęs šiais metais smarkiai praplėsti vaisinių medelių sodą. Drg. Nevidomskis savo įsipareigojimus pilnai įvykdė, epsodindamas 2,5 ha įvairių rūšių obelaitėmis. Be to, jis pasodino 8000 laukinių obelaidžių, 5020 juodųjų serbentų daigų, įsklepijo 5200 laukinių obelaidžių. Šį darbą drg. Nevidomskis įvykdė per 2 mėnesius laiko. Visa tai užbaigęs, drg. Nevidomskis nuolatosis trisčia medelyne.

Jis pareiškė:

— Aš stengiausi ir stengsiuosi dirbti dėl to, kad įvykdęs savo įsipareigojimus, prisidėčiau prie bendro visos šalies reikalo — greičiau užgydyti vokiškųjų okupantų padarytas žaizdas mūsų kraštu, kad graičiau būtų ne tik įvykdyti, bet ir viršyti naujojo penkmečio plano iškeltieji uždaviniai.

(Mūsų koresp.)

Tarybų Sąjungos elektrifikacija

Caro Rusija elektroenergijos gamybos srityje buvo tryliktoje vietoje pasaulyje. Ji atsiliko net nuo tokių mažų šalių, kaip Švedija ir Šveicarija. 1913 m. bendras visų šalies elektrinių pajėgumas siekė iš viso apie milijoną kilovatų.

Socialistinės statybos programa, paruošta Lenino ir Staļino, remiasi šalies elektrifikacija. 1920 m. buvo užsibrėžta per 10—15 metų paleisti į darbą 30 naujų stambiųjų rajoninių stočių bendro galingumo 1,7 milijono kilovatų. Faktiškai iki 1935 m. pabaigos, t. y. per 15 metų rajoninių stočių pajėgumas padidėjo 3,8 milijone kilovatų.

Stalininių penkmečių metais buvo pastatyta eile stambiausių šilumininių ir hidroelektrinių stočių: Dniepro, Riono, Zujovo, Stalngorsko, Svires ir kitos. TSRS elektros energijos gamybos srityje išėjo į trečią vietą pasaulyje ir į antrą vietą Europoje. Tėvynės karo išvakarėse visų šalies elektrinių galingumas pasiekė 11 milijonų kilovatų. Jos kasmet gamino iki 50 milijardų kilovatvalandų elektroenergijos.

Caro Rusija elektroenergijos gamyba karo dienomis padėjo dvigubai palyginti su 1913 m. Žymiai išaugo Sibiro, Volgos rines Azijos ir daugelio kitų rajonų elektrinių galingumas. Naujasis penkmečio planas elektrifikacijai skiria didžiulį mesį. 1946—1950 m. m. visų šalies elektrinių galingumas padidės 11,7 milijonų kilovatų ir penkmečio pabaigoje padidės 22,4 milijono kilovatų. 1950 m. Tarybų Sąjungoje elektros energijos bus pagaminta 82 milijardai kilovatvalandų, kas 70% pervirsija prieškarinį lygį. Bus atstatytos senosios hidroelektrinės, jų tarpe stambiausia Europoje Lenino vardu Dniepro hidrostatotis. Be to bus užbaigta 30 kitų elektrinių statyba. Bus paleistos į darbą 8 stambiųjų naujų hidroelektrinių pirmosios eilės, o taip pat prasidės 5 naujų stambiųjų hidroelektrinių statyba. Platinami siyvystys vietinės reikšmės hidroelektrinių statyba, bus atstatytos eilės stambiausių šalies miestų šiluminės elektrinės. Bus paleistos į darbą 37 rajoninės šiluminės elektrinės. Nuolatomo pastatyti 32 tūkstantis vietinių elektroįrenginių. Kartu su tolesne pramonės elektrifikacija įvyks platanė geležinkelio transporto ir žemės ūkio elektrifikacija. Kaimo vietovėse numatoma pradėti masinę nedidelių hidroelektrinių, vejo stočių ir šiluminė elektrinių su lokomobilais varikliais statybą. Šalies energetinės bazės stiprinimas ir išvystymas prievs prie tolesnės visų liaudies ūkio sākų techninės pažangos.

Juodupės valsčiaus moksleivių šventė

Birželio mėn. 16 d. Juodupės valsčiaus suorganizuota moksleivių šventė. Šventė prasidėjo ryto 10 val. — pasipuošusią Juodupės progimnaziją — plaikė mokytojai ir būreliais iš vienuolikos valsčiaus moksleivių. Šventės susirinkus visuomenei moksleivių tėvams, šventė prasidėjo valsčiaus Liaudies Švietimo Skyriaus vedėjas. Moksleivių šventė pradama iškilmingu parduotu. Darniai, raudonai, žaliai, mėdais pasipuošę, pro sceną pražygioja vietos progimnazijos ir valsčiaus pradinė mokyklų mokiniai. Po pasipuošimo moksleivių — berniukų pasirodymai, paminami progimnazijos tautinių šokių atlikėjų. Gražiai atlikus sportinius pratimus progimnazijos, Onuškio mokyklų moksleiviai, išrinkiami vietos tautinių šokių kolektyvai, tautiniai šokiai pasipuošę, užkūrinami savo pasirodymais užsienio šventės dalį.

Jauniai pasijutę moksleiviai stropiai ir noriai apžiūrėjo savo ir savo draugų darbus. Šventės programa tęsiama progimnazijos, kuri iki maksimumo persipildė šventės dalyviais. Čia pasirodė vaidybininkai, chorai, dainininkai, deklamatoriai. Programa išsėnka. Gražiai pasirodė progimnazijos, Juodupės ir Generališkio pradinė mokyklų vaidybininkai, progimnazijos berniukų chorai ir mergaičių kvartetas, Juodupės pradinė mokyklų jauni dainininkai. Gražiai solo dainuoja progimnazijos III sios kl. mokinė Augulytė Zita. Tik 20 val. vakare baigiama turininga ir įdomi šventės programa. Mokyklų kolektyvams ir atskiriems šventės dalyviams — mokiniams pasizymėjimams — įteikiamos dovanėlės, iš viso 20 įvairių dovanų, daugiausia naujais knygų leidiniais. Po dovanų įteikimo švente uždaroama Tarybų Sąjungos ir Tarybų Lietuvos himnais.

Moksleivių šventė praėjo gana sėkmingai, palikdama moksleiviams didelį įspūdį ir pasiryžimą: kurti, mokyti, auklėti ir džiaugtis savo pasiektais darbais.

(Mūsų koresp.).

Uoliai ruošiasi dainų šventei

15 moksleivių (mergaičių ir berniukų) būrelis, kuris labai noriai ir su pasiryžimu atlika dabartinių metų repeticijas. Į programą įeina tautiniai šokiai, vaidelio inscenizavimas, dainelės (mergaičių oktetas) ir t. t. Moksleiviams vadovauja mokytojai: Rušenai, Kaipokaitė, Žemaitis.

15 moksleivių (mergaičių ir berniukų) būrelis, kuris labai noriai ir su pasiryžimu atlika dabartinių metų repeticijas. Į programą įeina tautiniai šokiai, vaidelio inscenizavimas, dainelės (mergaičių oktetas) ir t. t. Moksleiviams vadovauja mokytojai: Rušenai, Kaipokaitė, Žemaitis.

(Mūsų koresp.).

Valsčių Liaudies Švietimo Skyrių vedėjų pasitarimas

Birželio mėn. 17 d. Rokiškio apskr. Liaudies Švietimo Skyriuje įvyko apskrities valsčių Liaudies Švietimo Skyrių vedėjų ir miesto mokyklų direktorių tarnybinis pasitarimas dėl sėkmingo šių metų vasaros atostogų pravedimo ir tinkamo pasirėngimo naujiems mokslo metams. Pranešimą šiais klausimais padarė pasitarimui vadovavęs apskr. Liaudies Švietimo Skyriaus vedėjas drg. Faibiliumas.

Po to buvo pasidalinta darbu ir organizaciniu patyrimu, pasitarta dėl mokytojų įsijungimo į agitacinį darbą savo atostogų vietose ir sėkmingo pasirėngimo naujiems mokslo metams.

Buvo aptartos konkrečios priemonės, nežiūrint sunkumų, vasaros atostogų metu pilnai atremontuoti apskrities mokyklas. Mokyklų remontams ir kitoms pasiruošimo darbams atlikti nutarta į pagalbą kvieštis valst. vykd. komitetus, mokyklų šefuotojus, mokinių tėvus ir visuomenę. Aptarta ir kiti klausimai, susiję su vasaros atostogomis ir mokyklų pasirėngimu 1946 — 1947 mokslo metams.

Susirinkimą uždarė apskr. Liaud. Švietimo Skyriaus vedėjas, kviesdamas pritaikyti darbe pasitarimo nutarimus.

(Mūsų koresp.).

AGROTECHNIŠKI PATARIMAI

Pasodintos tabokos priežiūra

Kaskart didesnę reikimą įgauna tabokos auginimas. Jos sodinimas turi baigtis birželio mėn. viduryje. Vėliau pasodinta taboka nespėja suokti, gausiai negraibios spalvos ir blogos kokybės. Tabokos daigai greit ir lengvai prigiję, tačiau po 5—8 dienų reikia patikrinti, nes silpnesnieji ir netinkamai pasodinti daigai neprigiję, todėl į neprigijusių daigų vietas reikia sodinti naujus. Sausoms dienoms ir žemei įdžiūvus, daigai palaistomi. Laistyti reikia upės ar prūdo vandeniui, nes vanduo minkštesnis ir nešaltas. Jei tenka šulinio vandeniu laistyti, reikia palaikyti bent vieną dieną statneje, kad nemėtasis vanduo šiek tiek sušiltų. Saulėtomis dienomis laistoma iš ryto arba vakare. Vandens pilama prie daigų tiek, kad drėgmė pasiektų šaknis. Kad žemė ne taip greit išdžiūtų ir kad oras ir šiluma geriau įeitų, reikia žemę apie daigus supurinti arba apibarstyti sausą žeme.

Kol tabokos lapai žemės paviršius nepridengia nuo saulės, reikia piktžolės ravėti ir žemę purenti. Apleistoje žemėje piktžolės greičiau auga, negu taboka, todėl tenka ravėti. Išravę piktžolės paliekamos sudžiūti, tačiau varputį reikia išrinkti, išnešti ir sudėginti. Žemę puredami, suardome žemės paviršiaus pluta ir tuo būdu neduodame žemei išdžiūti, leidžiame šilumos, oro ir karšto naikiname piktžolės. Purenant dirvą, daigus reikia šiek tiek apkaupiti, tuomet jie geriau auga ir pasiskatina naujų šoninių šaknų vystymąsi. Žemę purenama daugiausia tada, kai tik atsiranda piktžolė ir kai lietus žemę suplaka. Tabokos auginimo metu užtenka trijų kartų purenti: pirmą kartą purenama, kai šiek tiek daigų šaknyš išsiskatvija ir kai pasidaro piktžolės. Antra kartą, kai daigai padūgėja apie 25 cm.

Trečioji karta, kai daigai išauga apie 60 cm. Mažiau tūkstai žemė patartina duoti organinių trąšų, kaip, antai: srutų, paukščių mėšlo, ar šviežio gyvulių mėšlo. Jei žemė gerai tūkstai, užtenka patręsti vien tik mineralinėmis trąšomis. Laistant srutomis, reikia jas atskiesti 2—4 dalimis vandeniui. Mėšlas parengiamas iš anksto uošiant, nesaulėtaj vietei įkasama statinė į žemę, pridama 1/4 mėšlo ir pripilama vandens. Dar galima pridėti pelencų. Ši mišinį reikia kasdien pamaišyti. Laistoma apie savaitę, kol išrūgsta. Prieš varfojan, vienas galvijų mėšlo tirpinio kibiras atskiedžiamas 3—4 kibirais vandens, o vienas paukščių mėšlo tirpinio kibiras atskiedžiamas 7—9 kibirais vandens. Palaistčius šiuo tirpiniu, žemę reikia supurinti. Desimčiai are apšodintam tabokai duodama srutų — 15 kibirų, paukščių mėšlo — 60 kg ir gyvulių mėšlo — 300 kg. Mėšlo tirpinį galima duoti tabokai per du kartus, srutas viena karta, nes per didelės kiekis srutų sukuria taboko subrendimą. Mėštos organinės trąšos, nors ir padidina tabokos derlių, tačiau iš dalies nukendžia tabokos kokybę.

Tabokai ypatingai reikalinga duoti kalio, nes kalis pagerina jos degimą, spalvą, kvapą ir skonį. Kalio salietra tabokai suteikia lengvai augalams prieinamo kalio ir azoto. Kalio salietra turi apie 44% kalio ir 13,5% azoto. Kalio salietra neturi tabokai konkurencingo kaloro. Kalio salietra galima duoti per du kartus: pirmą kartą po pasodintimo praėjus 7—9 dienoms, antrą kartą po pirmojo patręšimo praėjus 8—10 dienų. Salietra išbarstoma apie daigus, arba, išdirpinus vandenį, laistoma į vieną kibirą vandens [pirma 30—40 gramų saderos ir šiuo kiekiu palaistoma 30—50 daigų.

KA DAVĖ PENKMEČIŲ PLANAI TAUTINĖMS TARYBŲ SĄJUNGOS RESPUBLIKOMS

Per nepilnus tris penkmečius Kazachstanas tapo aukštai industrializuota respublika ir svarbiausia Tarybų Sąjungoje industrializuota baze Rytuose. Tėvynės karo išvakarėse Kazachstanas pradėjo gaminti produkciją siekė padidinti gamybos laukus. Penkmečių laiką Kazachstanas buvo sukurtas 120 tūkst svarbios pramonės įmonių, neskaityt lengvosios pramonės fabriky, Kazachstano rajone buvo sukurta naujas stambus šalies pramonės, užimantis trečią vietą Tarybų Sąjungoje po Donbaso ir Sibiro. Prie Embos upės išaugo stambi naftos pramonė. Kazachstanas buvo pralietas Kazachstanu, ligio nafta tiekis, jūnais Embos naftos versmynų Orsko naftos perdirbinimo įmonėmis. Dykumoje prie Embos ežero buvo sukurta stambiausia Tarybų Sąjungoje naftos liejykla ir Balchačo naftos tarpo stambi pramonės centru. Čimkente buvo sukurta stambi švino gamykla ir švino kombinatas bu-

vo sukurtas Leninogorske. Netoli Aktiubinsko, stepėje, buvo pastatyti cheminės gamyklos, kurios apgripina Vidurinės Azijos medvilnės laukus fosforo trąšomis. Respublikoje buvo sukurta aukso, molibdeno, boro pramonė bei įvairios kitos pramonės šakos, apginkluotos moderniška technika. Didžiuliams penkmečių plotams įveikti per penkmečių laiką respublikoje buvo pastatyti eilė naujų stambių geležinkelinių: Turkestano — Sibiro (Turksib), Petropavlovsko — Karagandos — Balchačo, Riderio — Rubcovkos, Gurjevo — Kandağato.

Penkmečių metais buvo įvykdyta tikra revoliucija respublikos žemės ūkyje. Kazachstanas tapo vienu svarbiausių Tarybų Sąjungos aruodu. Be grūdinių kultūrų respublikoje plačiai mastu pradėta auginėti ir medvilnę, kaulūkinės kultūras, cukrinius runkelius. Per penkmečio laiką Kazachstano žemės ūkis gavo apie 26.000 traktorių ir apie 9.000 kombainų. Milžinišką šuolį savo ekon-

mineje plėtoje per penkmečių laiką padarė ir Užkaukazės respublikos.

Azerbaidžane per penkmečių laiką naftos gamyba išaugo 3,5 karto. Apie 90% visų Azerbaidžane dabar veikiančių naftos versmynų buvo paleista į darbą per penkmečių laikotarpį.

Prieš revoliuciją Baku buvo vienintelis pramoninis Azerbaidžano miestas ir naftos pramonė buvo vienintelė respublikos pramonės šaka. Stalininių penkmečių laikų Azerbaidžane išaugo ištisa eilė naujų pramoninių miestų: Kirovobadas, Nuchos, Hachidevanė, Stepanakertas, Orzūbadas, Kuba, Čnačas, Lenkoranė ir daugelis kitų. Respublikoje greitais tempais išsivystė vilnos, trikotažo, odos — avalynės, siuvimo, kailių, mėsos, konservuotų vaisių, pieno, arbates, jodo — bromo ir eilė kitų pramonės šakų, kurių visą produkciją duoda penkmečio laikotarpiu pastatyti fabriakai.

Per prieškarinių penkmečių laiką Azerbaidžano pramonės produkcija išaugo daugiau kaip 7 kartus, o jeigu ne skaičiuoti naftos pramonės — apie 19 kartų.

Didžiulė pažanga pasiekta ir respublikos žemės ūkyje. Ben-

drai žemės ūkio gamyba per penkmečių laiką padidėjo daugiau kaip 1,5 karto. Vadovaujanti respublikos žemės ūkio šaka tapo medvilnė. MTS skaičius respublikoje 1930 m. siekė 2, o jau 1940 m. — apie 70. Nauji kanalai pavertė stepes žydinčiomis sritimis.

Kitoje Užkaukazės respublikoje — Armėnijoje per prieškarinių penkmečių laiką pramoninė gamyba padidėjo daugiau kaip 120 kartų. Penkmečių laikotarpyje respublikoje buvo sukurta rūdos, cemenijos, celulozės, kaulūko ir tekstilės pramonė. Priešai išsivystė vyno pramonė. Per penkmečių laiką elektros energijos gamyba respublikoje išaugo beveik 200 kartų.

Per penkmečių laiką respublikoje buvo praversta plati statyba. To — pasekoje išdykumos buvo atkariauta 170.000 žemės. 3 kartus padidėjo respublikos vynuogynų plotas. Plačiai išsivystė sodininkystė, šilkininkystė.

Auksčiau išdeštytieji faktai rodo, kaip greitai ir kaip daug pasiekta naujo, dar neįtikinamais tempais vystėsi tautinių respublikų ekonomika prieškarinių penkmečių

laikotarpyje. Tie didžiuliai laimėjimai buvo atsiekti dėka kurybinio visų respublikų bendradarbiavimo, dėka įvairių tarpinės pagalbos ir paminėtam dėka tos didžiulės paramos, kurią teikė broliškoms tarybinėms tautos rusų tauta.

Pirmasis pokarinis penkmečio planas kaip vieną pagrindinių uždavinių iškėlė tolesnį sąjunginių respublikų ekonomikos išsivystymą. Pleno įstatymas pabrėžia būtinumą „visai vystyti sąjunginių respublikų ūkį iniciatyvą atkuriant ir plėdiant gamybines jėgas, užtikrinant visokerioje respublikinio ūkio sustiprėjimą ir augimą TSRS liaudies ūkio sistemoje...“

Broliškoje sąjungoje tarybinės tautos įvykdė sėkmingą socialistinę statybą prieškariniais metais. Broliškoje sąjungoje jos pasiekė pasaulinę istorinę pergalę didžiulėje Tėvynės kare. Broliškoje sąjungoje jos žengia pirmyn pokaryniam laukotarpyje, pasiryžusi pasiekti naujo, dar neįtikinamais tempais vystyti visos Tarybų Sąjungos ir kiekvienos respublikos sky-

Dėl „Keturių“ konferencijos

PARYŽIUS, birželio mėn. 17 d. (Spec. Tass'o koresp.). Šeštadienį įvykęs pirmasis Užsienio Reikalų Ministrų posėdis buvo gyvu tautos komentarijū objektu. Prancūzai apie posėdžio eigą ir joje priimtus nutarimus, laikraščiai įvertina kaip teigiama požymį tą faktą, kad klausimas dėl darų tvarkos, sukėlus žymius sunkumus ankstesnėse Ministrų Tarybos sesijose, šį kartą buvo sureguliuota per 1-2 val. Ryšium su tuo reikiama viltis, kad jeigu šioje srityje bus rdomas siekimas išspręsti gubijamus klausimus įvairių puziūrą suderinimo dvasia, šios derybės gali privesti prie teigiamų rezultatų.

Pasiekdami iniciatyvą, parodytą tarybinė delegacija klausimu dėl padėties Italijoje, o taip pat dėl taikos sutarties su Italija projekto ekonominį straipsnį, eilė Paryžiaus laikračių pažymi, kad šiais žygiais pasirošė Tarybų Sąjungos palankumas Italijos demokratines respublikas atžvilgiu. Tenka priminti, kad ilgą laiką žymi spaudos dalis mėgino sudaryti neteisingą įspūdį, esą Tarybų Sąjunga rodanti nesutaikstomą priešakumą Italijai. Net dar šiuo metu anglų konservatorių laikraštis „Velli Mell“ mėgina sumaižinti įspūdį, kurį paliko tarybine delegacijos iniciatyva Italijos klausimu, reikalaujama juodasentimį apie „propagandinį teisokim“, Ministrų Tarybos posėdyje ir tuo pačiu demaskuodama savo ir savo darbdavius ir įkvepėjus profašistines Italų reakcijos, mėginančios sukurstyti šalyje pilietinį karą, turėdama kaip pavyzdį maista, kurį prieš 10 metų pradėjo generolas Franco prieš teisėtąją respublikinę vyriausybę Ispanijoje.

Tikroji tarybinė delegacijos pozicija Italijos klausimu tygiai taip išryškėjo ir šiandieniniame Ministrų Tarybos posėdyje, kurame buvo apsvarstyti taikos sutarties su Italija ekonominiai punktai. Tenka pažymėti, kad per visą Ministrų Tarybos darbą laiką ji šiandien pirmą kartą pradėjo tvarkyti šiuos ekonominius klausimus, kurie iki šiol per ilgą laikotarpį praėjo parengimo stadiją ministrų pavaduotojų pasitarimuose.

Kaip jau teko laukti, apsvarstymo metu paaiškėjo, kad amerikiečių ir anglų delegacijų iškeltuose projektuose užliksuotas didelis kiekis įvairių ekonominių reikalavimų Italijai, o šis reikalavimų pobūdis ir mastas daugumoje atveju tokie, kad jie bet kuruo atveju atidaro dideles galimybes savivaliavimui.

Su visišku tikrumu galima pasakyti, kad palyginti su šiais anglų — amerikiečių reikalavimais, Tarybų Sąjungos reparacinės pretenzijos atrodo nepaprastai kuklios.

Kaip Tass'o žinoma, šiandieniniame Ministrų Tarybos posėdyje buvo apsvarstyti įvairūs taikos sutarties su Italija projekto skyriai, liebantieji tokiais klausimais, kaip: Suvienytųjų Nacijų nuosavybės, buvusios Italijoje, kompensavimas, Italų nuosavybės, atidarusios karo pradžioje Sovietų Sąjungai šalyje, likimas: klausimas dėl Italijos arba Italijos piliečių turto pretenzijų, galinčių kilti ryšium su prievolėmis, kurias Suvienytosios Nacijos įvykdė karo metu.

Visais šiais klausimais tarybinė delegacija, pripažindama esant teisingu principu, kad Italija turi atlyginti už nuostolius, kuriuos ji padarė Sovietų Sąjungai ir jų piliečių nuosavybei, tuo pačiu metu užėmė poziciją, siekiančią sušvelninti per platų Italijai daromų pretenzijų traktavimą. Tarybinė delegacija šia nurodė, kad reikia atsižvelgti į Italijos ekonomikos, nusilpnintos karo, padėtį. Tuo pačiu metu tarybinė delegacija priėmė principą, jog kadangi visiškai neįmanoma gauti iš Italijos pilnutinį atlyginimą už jos padarytuosius nuostolius, tenka teisingumo darbams visais atvejais laikytis dalinio nuostolių atlyginimo principo.

Svarstant klausimą dėl Suvienytųjų Nacijų turto, buvusio Italijoje, atlyginimo, tarybinė delegacija pirmiausia mėgino įsiskirti iš čia išplaukiančių pretenzijų mastą. Pripažindama iš principo, kad nuostoliai turi būti atlyginami, ji tuo pačiu metu nurodė, kad visas klausimas pareina nuo to, koks to atlyginimo mastas, nes viens dalykas, jeigu reikalaujami suma sudaro 100 milijonų dolerių ir kitas reikalas, jeigu ji, pav., siekia 1 milijardą dolerių. Iš prancūzų delegacijos pusės buvo pareišta, kad Prancūzijos reikalavimai pagal šį straipsnį siekia maždaug 100 milijardų lyrų (kas sudaro maždaug 45 milijonus dolerių); šia pat jie padarė rezervą, kad šis skaičius turi labai apytikrą pobūdį.

Kad dėl anglų ir amerikiečių, tai jie atsisakė nurodyti savo pretenzijų skaitmenis, remdamiesi tuo, kad atitinkamas apskaičiavimas dar nepadarytas. Vis dėlto Birnsas pareiškė, kad bendroji amerikiečių turto Italijoje suma prieš karą siekė maždaug 40 milijonų dolerių.

Iš tarybinės pusės buvo pažymėta, kad reparaciniai Tarybų Sąjungos reikalavimai Italijos atžvilgiu iškelti atsižvelgiant į tai, kad Italijos ekonomika žymiai susilpnėjo, o taip pat atsižvelgiant į tai, kad Italija dalyvavo kaip kariaujanti šalis kovoje prieš hitlerinę Vokietiją pasaulinėje pasaulyje karo stadijoje. Dėlto reparacinės Tarybų Sąjungos pretenzijos sudarė pagrindą, numa-

tant atlyginimą mažiau kaip 20-tos dalios tų nuostolių, kuriuos fašistinės Italijos kariuomenė padarė mūsų šaliai. Tokiomis sąlygomis teisinga reikalauti, kad ir kita Sovietų Sąjungai atžvilgiu būtų pavartota nevisiško, o tik dalinio Italų padarytųjų nuostolių atlyginimo principas.

Svarstant klausimą dėl Italų aktyvų buvusio Sovietų Sąjungai šalyje, likimo — šie aktyvai susideda iš grynų pinigų, suliktųjų atitinkamų šalių bankuose, o taip pat iš jų turto ir kt. turto — paaiškėjo, kad amerikiečių pasiūlymas numato panaudoti šiuos aktyvus amerikiečių kinečių „kariniam reikalavimams“ patenkinti. Tada tarybinė delegacija pamėgino išsiskirti, kad reikiama šie kariniai reikalavimai ir koks jų dydis. Iš amerikiečių pusės buvo nurodyta, kad reikalas liečia bet kuriuos reikalavimus arba pretenzijas, išskolimus amerikiečių piliečių, kurių turtais dėl tos arba kitos priežasties nukentėjo dėl karo operacijų Italijoje.

Tokiu būdu pasirodė, kad šiais straipsniais turima galvoje patenkinti JAV reparacinius reikalavimus Italijos atžvilgiu, nežinant į tai, kad iki šiol amerikiečiai ne kartą pareiškė, jog jie atsisako nuo bet kurių reparacinių reikalavimų ir nežiūrint taip pat į tą visiemis žinomą faktą, kad medžiaginiai nuostoliai amerikiečiams dėl fašistinių Italijos ginkluotųjų pajėgų veiksmų negali, žinoma, jokiu būdu būti palyginami su šiais medžiagiais nuostoliais, kuriuos turėjo tosios šalys, kaip Tarybų Sąjunga, Jugoslavija, Albanija, Graikija, kurių teritorijoje ilgą laiką žemėninkavo Italiečių okupantai. Šio straipsnio atžvilgiu iš tarybinės pusės taip pat buvo pasiūlyta pripažinti šiuo atlyginimu principu siekiant, kad tam tikra Italijos aktyvų užsienyje dalis būtų grąžinta Italijai jos ūkio atstatymo poreikiams.

Pagalvius pateiktuose projektuose buvo pasiūlymas, kad į taikos sutartį su Italija būtų įtrauktas specialus punktas, numatantis Italijos ir jos piliečių atsakymą nuo bet kurių turto pretenzijų Sovietų Sąjungai šalis, galinčių kilti dėl priemonių, kurias šios šalys vykdė ne tik karo metu, bet net laikotarpyje prieš karą. Tarybinė delegacija ir šiuo atveju nurodė, kad neleistina kelti Italijai nerbotus reikalavimus ir kad taikos sutartyje neturi būti jokio straipsnio, legalizuojančio savivaliavimą ir neteislingumą Italijos sričių atžvilgiu.

Ryšium su tuo negalima neprisiminti, kad pirmuoju Italijos okupacijos iš sąjungininkų pusės laikotarpiu jų įsteigtieji valdžios organai (vedinamasis Amgot) varė politiką, sukėlu-

sia savo laiku teisinga ir griežta pašių sąjungininkų šalių viešosios nuomonės ir spaudos organų kritike, jau nekalbant apie didžiulį Italų tautos nepasitenkinimą jų veikla. Tada buvo paskelbta apie eilę neteislingumų, padarytų Angot organų, kurie, prisidengdami karinio būtinumo štraiste, naikindavo Italų įmones, išveždavo jų įrengimus, rekvizuodavo žaliavas ir paruoštą gaminių atsargas visoje eilėje vietų, žinodami, kad šie veiksmai visiškai nebuvo sukeiti karo

vedimo reikalavimu, o ten greičiau padidinti kvieta nusilpninti būsimąjį Italų firmų sugebėjimą konkuruoti pasaulinėje rinkoje. Apšvarčiusi eilę sudėtingų ekonominių klausimų, Ministrų Taryba šiandien priėmė formules, kuria buvo pasakota, kad rimas, ir perdavė patarimus bei ekspertams toliau tirti bei apsvarstyti punktus reikalavimus papildomo rakimo.

Sekantis posėdis įvyks ryškiai (ELTA)

V. M. Molotovo pareiškimas Užsienio Reikalų Ministrų Tarybos posėdyje Paryžiuje, 1946 m. birželio mėn. 15 d. Padėtis Italijoje

PARYŽIUS, birželio mėn. 15 d. (Tass). Šiandien TSRS Užsienio Reikalų ministras V. M. Molotovas Užsienio Reikalų Ministrų Tarybos posėdyje padarė šitokią pareiškimą:

„Pastaruoju metu politinė padėtis Italijoje smarkiai paaštrėjo dėl kai kurių veiksmų ir profašistinių elementų, nepatenkintų birželio mėn. 2 d. įvykusių referendumo, kurio metu Italų tautos didžiama pasisakė už respubliką. Pastarųjų dienų įvykiai Neapolyje, kur antirepublikanų demonstracijų metu buvo deimintys žmonių užmušta ir sužeista, o taip pat įvykiai Torente ir kt. Italijos miestuose rodo, kad Italijai grėšia pilietinis karas, turstomas tų, kurie dar vakar buvo fašizmo atrama Italijoje

Tokioje padėtyje negalima neprisiminti, kad sąjungininkams valstybėms, pasirašiusioms paliaubų su Italija sąlygas, tenka tam tikra prievolė. 1943 m. spalio mėn. JAV, Didžiosios Britanijos ir Tarybų Sąjungos bei prie jų prisijungusios Prancūzijos vyriausybės sa. o deklaracijoje dėl Italijos pareiškė, kad „sąjungininkų politika Italijos atžvilgiu turi būti pagrįdinta principu ir visos jo pradžingos įtakos bei padariniai turi būti visiškai sunkinanti — visai Italų tautai turi būti sutelktas pilnas galimumas įvesti vyriausybines valstybines įstaigas, paremtas demokratijos principais“. Ši politika atsispindėjo ir paliaubos su Italija šalyse ir pagaliau Užsienio Reikalų Ministrų

Tarybos š. m. gegužės m. 16 d. Paryžiaus protokole Nurodantame protokole kalbama apie tai, kad Italijos vyriausybė pasidavė laisvų rinkimų keliu ugnirinti tautą valios pareiškimo dėl demokratinio valdymo formos, kuri bus pasirinkta dangaus patvirtintas JAV, Didžiosios Britanijos, Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos vyriausybė, tuo pačiu buvo patvirtinta kelių vyriausybų atsakomybė politinė padėtyje Italijoje.

Visų šių aplinkybių akivaizdoje tarybinės vyriausybės teko, kad sąjunginės valstybės negali pasilikti abejingos nuoginimas sukelti Italijoje pilietinį karą, kas dabartinio metu pasireiškia iš to, kad dar neseniai buvo fašizmo atrama Italijoje.

Būtų svarbu, kad sąjungininkams valstybėms, kurioms tiesiog tenka atsakomybė už politinę padėtį Italijoje, kurių ginkluotosios pajėgos yra šios šalies teritorijoje sutinkami su paliaubų sąlygomis, pranešti Ministrų Tarybai, kas daroma nepriešiški toliau vystytis nerodytoms įvykiams, nutropiems prieš respubliką, kuria vedima Italijoje, kaip parodė visos tautos referendumas, išreiškias tikrąją Italų tautos valią“.

(ELTA)

Atsakingas redaktorius P. Griškevičius

SKELBIMAS

Zemės Ūkio Kredito Draugijos, veikiančios Rokiškyje, Obeljuose, Južintuose, Svėdasuose, Kamajuose, Skapiškyje, Pandėlyje ir Panemunėlyje, vykdo draugijų narių perregistravimą, buvusių draugijose iki viekiečių okupacijos, ir iki šio laiko dar neprisiregistravusių.

Registracijai įstojamojo bei pajų įnašų priėmimą draugijos atlieka kiekvieną dieną. Asme-

nys, kurie nėra persiregistravę ir nėra įmokėję įstojamojo ir pajų įnašų draugijai atgavimus savo veizlą — bus skaitomi išstojusiais iš draugijų narių tarpo, jei iki š. m. liepos mėn. 1 d. neprisiregistravuos ir neįmokės įstojamojo bei pajų įnašų, pagal pateiktus įstatus.

TSRS Žemės Ūkio Banko Rokiškio Skyrius